

Parlamentní volby v Maďarsku 2006

13.Června 2006 Lukáš Benda

Ve dnech 9. a 23. dubna 2006 se v Maďarsku konaly volby do Národního shromáždění. Jednokomorový maďarský parlament se skládá z 386 poslanců volených podle poměrně složitého systému: 152 poslanci jsou voleni proporcčně ve 20 regionálních vícemandátových obvodech. Číslo 152 vyjadřuje maximální počet mandátů, které lze obsadit z regionálních kandidátek, neboť mandáty, které se přidělují za hlasy odevzdané pro neúspěšné subjekty, se obsazují z kandidátek celostátních.

O rostoucí koncentraci hlasů pro úspěšné strany svědčí skutečnost, že zatímco v roce 1990 bylo z regionálních kandidátek obsazeno 120 mandátů, v roce 2002 už 140 a letos 146.

Dalších 176 poslanců se volí v jednomandátových obvodech volebním systémem absolutní většiny ve dvoukolové variantě. V 1. kole kandidát získá mandát tehdy, obdrží-li více než 50 % platných hlasů při nadpoloviční volební účasti. K tomu došlo letos v 66 obvodech. I toto číslo je výrazně vyšší než v předchozích volbách a ilustruje skutečnost, že většinou jsou volby od počátku soubojem kandidátů dvou hlavních politických táborů. Ve 2. kole je zvolen kandidát s nejvyšším ziskem hlasů za předpokladu, že volební účast je alespoň čtvrtinová. Tato podmínka byla všude splněna.

Volební systém obsahuje ještě vyrovnávací „proporční“ prvek v podobě 58 mandátů, rozdělovaných z celostátních kandidátek na základě hlasů, které nevedly k obdržení mandátů v předchozích dvou způsobech volby. Aby strana získala mandáty na základě stranických kandidátek (regionálních i celostátních), musí být její celostátně sumarizovaný zisk v této části voleb vyšší než 5 %. Strana, která tento práh nepřekročí, může získat mandáty v jednomandátových obvodech.

Do Parlamentu se dostalo pět stran

Do voleb roku 2006 se zaregistrovalo 48 subjektů. V 1. kole přišlo volit 67,83 % oprávněných voličů, ve 2. kole 64,39 %. Na základě jejich vůle získalo parlamentní zastoupení 5 stran. Samostatně překročily 5 % klauzuli Maďarská socialistická strana (MSZP), Svaz svobodných demokratů – Maďarská liberální strana (SZDSZ) a Maďarské demokratické fórum (MDF), na společných kandidátkách tuto podmínku splnily strany koalice Svazu mladých demokratů (Fidesz) a Křesťansko-demokratické strany lidové (KDNP). Hranici 1 % překročilo ještě radikální uskupení MIÉP-Jobbik (Strana maďarské pravdy a života spolu s radikálními pozůstatky maloroľnické strany) se ziskem 2,2 %. Ostatní subjekty zůstaly hluboko pod 1 procentem.

Vítězem voleb se tedy stala dosavadní vládní koalice MSZP a SZDSZ, která v parlamentu obsadila celkem 210 křesel (54,4 %). Je to vůbec poprvé od pádu komunistického režimu, co dali voliči i pro další období mandát stávajícímu vládnímu táboru. Vedoucí strana pravicového tábora – Fidesz – nepřesvědčila dostatečný počet voličů o katastrofálnosti výsledků vlády vedené Ferencem Gyurcsányem (zejména hrozivý deficit státního rozpočtu) a o její škodlivosti pro maďarský národ (rostoucí životní náklady, málo nových pracovních příležitostí atd.). Socialistům se naopak dařilo „prodat“ některé své pozitivní výsledky (např. bezprecedentní rozšíření dálniční sítě).

Asi největším překvapením voleb je parlamentní zastoupení obou malých stran (SZDSZ a MDF). Zejména MDF nedávaly předvolební průzkumy téměř žádné šance na to, že by samostatně dosáhlo 5 %. Dlouhodobá tendence maďarského stranického systému k bipartismu tak ani v letošních volbách nezískala konkrétní podobu ve dvoubarevném parlamentu. Bipolární uspořádání je však zjevné, a to i přes relativní úspěch MDF, které se snaží stát mimo oba hlavní tábory.

subjekt	mandáty získané v jednomandátových obvodech		výsledky na regionálních kandidátkách		mandáty získané přerozdělením z celostátní kandidátky		CELKEM	
	po 1.kole	po 2. kole	celkem	%	mandáty		mandáty	%
MSZP	34	64	98	43,21	71	17	186	48,19
Fidesz-KDNP	28	40	68	42,03	69	27	164	42,49
SZDSZ	0	3	3	6,50	4	11	18	4,66
MDF	0	0	0	5,04	2	9	11	2,85
MSZP a SZDSZ*	4	2	6	-	-	-	6	1,55
Somogyért**	0	1	1	-	-	-	1	0,26

* Společní kandidáti MSZP a SZDSZ ** Regionální sdružení „Za župu Somogy“